

צידה לדרך:

עלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

יו"ל מידי שבוע עם תכנים מגוונים!

פְּרֻשֵׁת חַיֵּי שָׂרָה

עלון מס' 25

בְּדֶרֶה הַפְּרָשָׁה

עלון זה מוקדש לרפואתו השלמה של הרב אברהם נחמן בן שיינע רחל בתושח"י

קיים בתחום זה. אף כְּאִשֶּׁר קוֹנִים תִּשְׁמִישי קְדוּשָׁה כְּמוֹ מְזוּזָה אוֹ סֵפֶר קְדוֹשׁ, כְּאִשֶּׁר רוֹשְׁמִים יְלָד לְבֵית סֵפֶר (בו עֵתִידוֹ יִכְרַע!), אוֹ כְּאִשֶּׁר בּוֹדְקִים סָמַל וּתְעַדַת כְּשֵׁרוֹת, יֵשׁ כְּאֵלֶּה שְׁמֹסְתַּפְקִים בְּמַעַט מִבְּלִי לְהַעֲמִיק וּמִבְּלִי לְחַקֵּר.

אֲבָרְהָם אֲבִינוּ מִיִּשְׂרָאֵל לָנוּ אֶת הַמִּבְטָח וְאֶת הַמְחַשְׁבָּה! בְּעִנְיֵי מְמוֹנָה וְעַסְקִיּוֹ – הוּא מוֹסֵר אֶת הַכֹּל בְּיַדֵּי עֲבָדָיו. סוֹמֵךְ עֲלֵינוּ בְּעִנְיֵים עֲצוֹמוֹת. אֵף בְּרוּחַנִיּוֹת, בְּשִׁדּוּף לְבָנוּ וּבְהַעֲמַדַת דּוֹרוֹתָיו הַעֲתִידִיִּים – הוּא חוֹזֵר וּמִשְׁבִּיעַ, מְתַרֵּה וְנוֹקֵה שֶׁהַכֹּל יִהְיֶה עַל הַצַּד הַטוֹב וְהַמְחַמֵּר בְּיִתְרוֹ.

הַלּוֹאִי (וְנִהְיֶה כְּלָנוּ שׁוֹאֲפִים) וְנִשְׁאֵף כְּלָנוּ לְהַשְׁקִיעַ בְּכִשְׁרוֹת הַתְּפִלִּין שֶׁל גֵּר בַּר מִצְוָה, וּכְשֵׁרוֹת הָאוֹלָם וְהָאֵקֶל בְּסַעֲדַת הַמִּצְוָה, כְּמוֹ שְׁמִשְׁקִיעִים מִחֻשְׁבָּה בַּתְּפִרִיט הָאֶרֶץ וּבְרִשְׁמִית הַמְזַמְנִים. שִׁימוּ לֵב אֶל הַנְּשִׂמָה!

רַבְּנוּ 'דוֹן יִצְחָק אֲבֵרְבִנְאֵל', מִי שֶׁשָּׁמַשׁ כְּשֶׁר אוֹצֵר אֶצֶל מֶלֶךְ סֵפֶרֶד לְפָנָי הַגְּרוּשׁ הַנוֹרָא, מַעֲלָה שְׂאֵלָה מִתְּבַקְּשָׁת: בְּרוּר כִּי אֲבָרְהָם פּוֹסֵל עַל הַסֵּף אֶת בְּנוֹת כְּנָעַן בְּהִיוֹתָן בְּעֵלּוֹת הַלִּיכּוֹת קְלוֹקְלוֹת. אֵף מָה מִצָּא בְּבָנוֹת אֶרְצוֹ וּמוֹלְדוֹתָיו? וְכִי בָנוֹת אֶרֶם נִהְרִים צְדָקָנִיּוֹת?

מִרְכּוּז פְּרָשְׁתָנוּ נֶסֶב סְבִיב מִצִּיאַת שִׁדּוּף רְאוּי לְיִצְחָק אֲבִינוּ. אַחֲרֵי פְטִירַת שָׂרָה אֲמַנּוּ הַגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁיִּצְחָק יָקִים בֵּית בְּדֶרֶה הוֹרְיוֹ. לֹא קָל לְמִצָּא שִׁדּוּף טוֹב! אֲבָרְהָם אֲבִינוּ מִשְׁבִּיעַ אֶת עֲבָדָיו הַמְּסוּר אֶלְיֵעֶזֶר שֶׁלֹּא יִקַּח אִשָּׁה מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי הַשְּׁקוּעוֹת בַּע"ז, בְּעֵלּוֹת מַדּוֹת רַעוּת וּמִשְׁחָתוֹת. אֵלֶּה יִסַּע אֶל אֶרְצוֹ וּמוֹלְדוֹתוֹ וְיִקַּח אִשָּׁה מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ.

הַתּוֹרָה מְאָרִיכָה בְּתַאֲוֵר זֶה. וְכִידּוּעַ, הַתּוֹרָה אֵינָה מְפַרֶטֶת וּמְאָרִיכָה סֵתֵם. הַתּוֹרָה הִיא סֵפֶר הוֹרָאוֹת מַעֲשִׂיּוֹת! וְאִם הִיא עוֹשָׂה כֵן, אוֹת הוּא וְסִימָן לָכֶּה כִּי נוֹשֵׂא זֶה מִשְׁמַעוֹתֵי עֲבוּר חַיֵּי הַיְהוּדִי. הֵבֵה נִתְבוּנָה בְּפִרְשָׁה זוֹ וְנִלְמַד מִמֶּנָּה אֲרָחוֹת חַיִּים וְדַרְכֵי יִשְׂרָאֵל!

"וַיֹּאמֶר אֲבָרְהָם אֶל עֲבָדָיו זָקֵן בֵּיתוֹ הַמִּשְׁלַל בְּכָל אֲשֶׁר לוֹ... וְאִשְׁבִּיעָה בְּה' אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְאֵלֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא תִקַּח אִשָּׁה לְבְנֵי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי". דְרָשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ, כִּי אֲנִי לְמַדִּים מֵאֲבָרְהָם אֲבִינוּ הַנְּהַגָה יְהוּדִית יְסוּדִית! אֲנָשִׁים רַבִּים, כְּאִשֶּׁר הֵם רֹכְשִׁים רַהִיט אוֹ רֶכֶב, כְּאִשֶּׁר מְזַמְנִים נַפְשׁ אוֹ טִיסָה, בּוֹדְקִים וּמְשׁוּיִם, חוֹקְרִים וְשׁוֹאֲלִים, עַד שְׁבִטוּחִים שֶׁהִשְׁגִּינוּ אֶת הַכִּי טוֹב שֶׁיִּכּוֹל לְהִיּוֹת

הללו רעות והללו רעות, ומה נשתנו אלו מאלו? מסביר רבנו נסים גירונדי בדרשותיו, כי אמנם יש עובדי עבודה זרה ההולכים אחר אמונות כוזבות ודעות משבשות. נפשם פגועה אף גופם אינו משקת. ויש רשעים עם מדות רעות, מלאי קנאה ותאוה ובעלי עברה, מדון ושפיכות דמים. הללו פגועים בגופם ובנפשם. ידע אברהם אבינו שעליו למצא שדוף בבחינת "הרע במעוטו". ומכיון שמשפחות כשרות לגמרי אינן בנמצא, אברהם מעדיף לקחת בת ממשפחה שפגועה בדעות ובאמונות, ולא בת ממשפחה שמקלקלת ומשחתת במדות ובהנהגות – כי הללו עוברות בתורשה!

אליעזר יוצא לדרך. בהגיעו לארם נהרים מתפלל להקב"ה ועושה לעצמו סימן כיצד ימצא אשה ראויה ליצחק: "והיה הנערה אשר אמר אליה הטי נא כדה ואשתה ואמרה שתה וגם גמליה אשקה אתה הכחת לעבדה ליצחק". הוא מחפש כלה בעלת מדות טובות! מדות טובות הן הבסיס לתורה כלה! נדיבות הלב, רגישות לזולת, פשטות וענוות חן! נערה כזו תתאים לביתו של אברהם אבינו, עליו נאמר: "כל שיש לו שלש מדות הללו מתלמידיו של אברהם אבינו: עין טובה, רוח נמוכה ונפש שפלה".

אליעזר פגש את רבקה, וראה את חסדיה. הוא מכריז בבטחה: "אתה הכחת לעבדה ליצחק!" הגמרא אומרת כי "כלה שענייה יפות - כל גופה אין צריה בדיקה". שואל רבנו ה'כלי יקר': מה מיוחד בעינים יפות? וכי אין מכערות בעלות עינים יפות? ועוד, מאימתי עוסקים חז"ל במראה חיצוני וגופני של פלות, הרי שקר החן והכל היפי! אלא, אומר ה'כלי יקר', רבותינו מדברים על מדות באפי ולא ביפי! "עיניה יפות" הכוונה עין טובה ומדת נתינה לזולת, ומעתה אין צרה לבדק כל יתר הליכותיה. כיון שאם יש לה עין טובה, בודאי שבכל היתר היא מצטיינת.

כאשר אדם פגום במדותיו, חצוף ועו פנים, גאותו ומתנשא, הרי מאדם כזה ראוי להתרחק ולא לבוא עמו בקשרי שדוכים. כתב רבנו הרמב"ם: "כל משפחות בחזקת כשרות ומתר לשא מהן לכתחלה. ואף על פי כן – אם ראית שתי משפחות

שמתגרות זו בזו תמיד, או ראית משפחה שהיא בעלת מריבה תמיד, או ראית איש שהוא מרבה מריבה עם הכל ועו פנים ביותר - חוששין להן וראוי להתרחק מהן, שאלו סימני פסלות הם". היה צדיק שרגיל היה להנחות את תלמידיו "בשדוף צריה לבדק שלשה דברים, ואלו הם: מדות, מדות ומדות".

מספר על רבו של הש"ה (שחי לפניו כ-400 שנה), ספור שאמנם אינו יכול להמדד באמות מדה של ימינו, אף הוא ממחיש עד כמה חשוב שלא להתפשר על המדות הטובות של המיעד לשדוף.

גברים רבים חשקו ברבי ר' העשיל מקראקא – לקחתו, עד שלבסוף השתדר רבי העשיל עם בתו של נגיד מכבד, שקח עצמו מאשר במיחד. בהתקרר המועד, הגיע רבי העשיל לעירו של חותנו, והלה דאג לשכנו בבית מרוח, בסמוך לביתו שלו.

ביום ששי שלפני החתונה עמד רבי העשיל והביט מהחלון, והנה נתקלו עיניו במתרחש בבית הסמוך – בית חותנו לעתיד: במטבח רחב הידים עמלו על הכנת עסה גדולה, ולאחר מכן שטחו אותה על שלחן בחצר, כדי שתתיבש ותתקשה מעט, ויוכלו לפרס אותה לאטריות דקות. בעוד רבי העשיל עומד ומתבונן בעסה השטוחה על השלחן, מצא אחד מהתרנגולים המשוטטים בחצר את דרכו אל העסה, ובשויון נפש עמד ונגר בה להנאתו.

ואז נגלה לנגד עיני רבי העשיל מחזה נורא: בתו של הנגיד, פלתו המיעדת, שהבחינה מהמטבח במעשהו של התרנגול, אצה בחמת זעם לחצר, אחזה בתרנגול האמלל בשתי ידיה, והטיחה אותו אל קרקע החצר. התרנגול המבהל הצליח בקשי לעמד על רגליו ולהמלט מהמקום, אף רבי העשיל קפא על מקומו. "האם אשה שמסגלת להתנהג כה בעתות כעס, אקח לי לאשה?" פלח את מחו הרהור כואב. "לא, לא אסכים לכה! אף מה אעשה? הן לא אוכל לבייש בת ישראל, איה אבטל השדוף?" המשיך רבי העשיל וטוה את הרהוריו. ולפתע נצנץ במחו רעיון נועז: "אם איני יכול לבטל השדוף, אגרום לכלתי שהיא תבטל את השדוף!"...

הצביעו יודעי דבר על רבי העשיל, ומקרו לקחתו לבית חותנו, שם זכה רבי העשיל למנת ביונות וחרופים, וגרש מהעיר כלעמת שבא.

אולם רבי העשיל לא נפגע כלל. הוא צעד במשעול היוצא מהעיר, עיניו דומעות משמחה, ושפתיו רוחשות הודאה כפולה: "תודה לה רבש"ע שסיעת בני פצעמים: הצלתני משדוד נורא, ועזרתני שלא לביש בת ישראל..."

מגיל צעיר עלינו לסגל מדות טובות. ידועה אמרתו של אבי תנועת המוסר רבנו ישראל סלנטר: "יותר קשה לעקר מדה רעה אחת, מאשר לסים את כל הש"ס". את כל הש"ס לא לומדים בבית אחת, אלא דף אחר דף. כך גם בתקון המדות. מסמנים מטרה ומתקדמים לעברה... בעקביות ובהתמדה! בשם ה' נעשה ונצליח!!

הוא לבש מעילו ויצא לבית המדרש, שם רכנו באותה עת כמה צורבים על תלמודם רבי העשיל חמק ביניהם והגיע אל הבימה שבמרכז בית המדרש. עיניו נתקלו בקפת הצדקה, שהיתה מנחת על התבה, וידיו אחזו בה. הוא נענע אותה מעט, כדי לגרם לרעש, ועשה עצמו כמי שמבקש לגנב תכולתה. ואז ארע הדבר: "גנב! גנב!" נשמעו הקריאות בבית המדרש, ותוך רגעים מספר היה רבי העשיל אחוז כבצבת בין ורעותיהם של יושבי בית המדרש הנרגשים.

"מיהו זה?" שאלו הלומדים את עצמם למראה החר, אולם עד מהרה נודעה זהותו. השמועה על הגנב שנתפס בבית המדרש בשעת מעשה עשתה לה כנפים, ותוך רגעים התמלא בית המדרש בקהל סקרנים. "זהו חתנו של הגיד",

בדרך היהדות

שושנים רבות גדלות בין חוסי ארצנו! ילדים וילדות עם פוטנציאל גדול להתפתח ברוחניות ולהפיץ ריח נעים של קדשה וטהרה, אף הללו נתונים באיום תמידי של הטמעה בבני סביבתם, לעקרו מן השרש ולאבד את סכוייהם להגיע לחיים רוחניים ח"ו.

פעילי קרו ההסעות עושים לילות כימים בכדי לאתר שושנים אלה, להעבירם בהקדם האפשרי למקום בטוח מבחינה רוחנית, ולסיע להם בהשתלבותם בערוגה הנדשה והראויה. השעון מתקתק וזקוקים ל'קפיצת הדרך'! אמןם ישנה תחושת ספוק על כל תלמיד שהתקרב ובא, על כל תלמידה שהצטרפה למוסדות 'חננה העצמאי', אף בלב מנקרת השאלה "כמה לא הספקנו להציל...?"

חכמינו זכרונם לברכה דרשו את הפסוק בשיר השירים "כשושנה בין החוחים" על רבקה אמונו. אביה בתואל היה רשע גדול מאד, אחיה לבן הארמי בלט אף הוא ברשעותו. מקומה מקום אנשי רשע. ומבין כל הקוצים הללו צמחה לה רבקה הצדיקה, בוחקת בטהרה ואיתנה בהדרה, ממש כשושנה יפהפיה הצומחת בין החוחים, הקוצים והדרדרים. כמו שושנה שצומחת ויונקת מהשרקע את חיותה, והחוחים סביבה מאימים על שלמותה מפני שהם שותים את מימיה ויונקים את כחה, כך היו אביה, אחיה ואנשי מקומה של רבקה איום של ממש על קדשתה. חז"ל מלמדים כי אליעזר עבד אברהם זכה לקפיצת הדרך מפני שהיה איום ממשי על טהרה של רבקה, וחובה היה להגיע מהר ולהוציאה משם!

בְּדֶרֶךְ הַמּוֹרֶשֶׁה

כְּשֶׁחֲלָפוּ הַשָּׁנִים, הַחֲלוּ לְהִשְׁמַע תְּלוּנוֹת בְּעֵינֶיהָ. "מִדּוּעַ הַשָּׁעוֹן גְּבוּהָ כָּל-כֶּהָ? מִדּוּעַ אָנוּ צָרִיכִים לְהִכָּאִיב לְצוּאָרְנוּ רַק כִּדִּי לְדַעַת מָה הַשָּׁעָה?" "וַיֵּמָּה יִקְרָה לּוֹ הַשָּׁעוֹן יִפְסִיק לְפַעֵל? לֹא נוּכַל לְתַקֵּן אוֹתוֹ!" "הָאֵם לֹא יֵיטֵב לּוֹ נִתְּלָה אֶת הַשָּׁעוֹן בְּגִבֵּה הָעֵינַיִם?"

לְאַחַר יִשְׁיבָה סוּעֶרֶת בְּמוֹעֶצֶת הָעֵינֶיהָ, הַחֲלֹט בְּרַב קוֹלוֹת לְהַעֲבִיר אֶת הַשָּׁעוֹן לְבֵית נְמוּדָה יוֹתֵר. אַף אִזּוֹ מִשְׁהוּ מִשְׁנָה אַרְעִי. כִּאֲשֶׁר אֲנָשִׁים חָשׂוּ בְּאֵי הַתְּאֵמָה בֵּין הַשָּׁעוֹן שֶׁלָּהֶם וּבֵין הַשָּׁעוֹן הָעֵירוֹנִי הַתְּלוּי, הֵם הָיוּ מְכוֹנִים אֶת הַשָּׁעוֹן... הָעֵירוֹנִי "אֲנִי בְּטוֹחַ שֶׁהַשָּׁעוֹן שְׁלִי מְדֻקָּה" הֵם הָיוּ אוֹמְרִים. לְאַחַר כּוּוֹנִים בְּלִתֵּי פּוֹסְקִים, כָּלֵם הִזִּיזוּ אֶת מַחוּגֵי הַשָּׁעוֹן הָעֵירוֹנִי לְכָאן וּלְכָאן, הַשָּׁעוֹן חָדַל לְפַעֵל, עַד כִּדִּי שְׂמוֹעֶצֶת הָעֵיר הַחֲלִיטָה כִּי אִין בּוֹ עוֹד צָרָה, וְהוּא הִשְׁלַח לְפַח הָאֲשֵׁפָה הַקָּרוֹב.

"אֲנִי מְאֲמִין בְּאֲמוּנָה שֶׁלְּמָה שְׂוֹאֵת הַתּוֹרָה לֹא תִהְיֶה מְחֻלָּפֶת...". לֹא נִתַּן לְשִׁנוֹת אֶת הַתּוֹרָה וּלְעַדְכּוֹן אֶת הַמּוֹרֶשֶׁת. יִצְחָק מְצָא הַתְּאֵמָה מְשֻׁלְּמֶת בֵּין הַלִּיכּוּתִיהָ שֶׁל רַבָּקָה לְאֵלוֹ שֶׁל שָׂרָה אֲמֵנוּ עֲלֶיהָ-הַשְּׁלוֹם, לְכֵן הִיא זֹ שְׂוֹאֵתָה בַּחֵר לּוֹ לְאֲשָׁה. חַוָּ"ל גִּילּוֹ כִּי חוֹתְמוֹ שֶׁל הַקֵּב"ה הוּא "אֲמֶת". וּמִדּוּעַ דּוֹקָא "אֲמֶת" מִכָּל מִדּוּתֵיו שֶׁל הַקֵּב"ה? אָמַר הַצַּדִּיק הַרְבִּי מְקוֹצֵק כִּי "אֶת הָאֲמֶת לֹא נִתַּן לְזוּרָה. בְּרַגַּע שְׂמוֹזְפִים - הִיא כְּבָר אֵינְנָה אֲמֶת!"

כִּאֲשֶׁר אֲלִיעֶזֶר עָבַד אֲבִרָהּ שָׁב וְעָמּוּ כֹּלָה לְיִצְחָק אֲבִינוּ, נֹאמַר "וַיִּסְפֹּר הָעֶבֶד לְיִצְחָק אֶת כָּל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר עָשָׂה". רַשִׁ"י מְפָרֵשׁ: 'גִּלָּה לּוֹ נְסִים שֶׁנַּעֲשׂוּ לּוֹ, שֶׁקִּפְצָה לּוֹ הָאָרֶץ וְשִׁנְדָּמְנָה לּוֹ רַבָּקָה בַּתְּפֻלְתּוֹ'. נְסִים רַבִּים חָוָה אֲלִיעֶזֶר בְּדַרְכּוֹ! אַף יִצְחָק אֲבִינוּ עָדִין אֵינּוּ מִתְרַשֵּׁם. הוּא רוֹצֵה לְרְאוֹת דְּבָר אֶחָד בְּכִירוֹ: שֶׁרַבָּקָה רְאוּיָה לְמַלֵּא אֶת מְקוֹמָהּ שֶׁל שָׂרָה אֲמֵנוּ וְשֶׁהִיא צוֹעֵדֶת בְּדַרְכֶיהָ. מִמְּשִׁיכָה הַתּוֹרָה "וַיִּבְאֶה יִצְחָק הָאֵהָלָה שָׂרָה אֲמֵנוּ" פֶּרֶשׁ רַשִׁ"י: "וַיִּבְאֶה הָאֵהָלָה וְהָרִי הִיא שָׂרָה אֲמֵנוּ, כְּלוּמַר וְנַעֲשִׂית דְּגַמַּת שָׂרָה אֲמֵנוּ". הִיא בְּאֲמַת כְּמוֹ שָׂרָה, צַדִּיקָה וְכִשְׂרָה. לְכֵן נֹאמַר: "וַיִּקַּח אֶת רַבָּקָה וַתְּהִי לּוֹ לְאִשָּׁה וַיִּאָהֲבָה".

הַמּוֹרֶשֶׁת שֶׁלָּנוּ קְדוּשָׁה וְלֹא נִתְּנָה לְשִׁנוּיִים. "תּוֹרָה צִוָּה לָנוּ מִשֵּׁה מוֹרֶשֶׁה קְהֵלֶת יַעֲקֹב". כָּל "עַדְכּוֹן" מִהוּנָה בְּעֵצֶם שְׁבִירַת הַמְּסֻרָת. הַסְּפוּר שֶׁלְּפָנֵינוּ, מִמְּחִישׁ אֶת עֲקֵרוֹן שְׂמִירַת הַמְּסֻרָת, שְׂאֲמוּרָה לְהַנְחִיחַ אֶת דְּרַכְנוּ וּלְכַוֵּן אֶת אֲרָחוּתֵינוּ. בְּמִשְׁוֶה שָׁנִים רַבּוֹת הָיָה תְּלוּי שָׁעוֹן עַל הַבֵּית הַגְּבוּהָ בִּירוֹתָר בְּעֵינֶיהָ. בְּעֵצוּמָם שֶׁל טְרַדוֹת הַיּוֹמִיּוֹם, הָיוּ הַתּוֹשְׁבִים נוֹשְׂאִים עֵינֵיהֶם אֶל הַשָּׁעוֹן וְלֹא-אֲחֵר-מִכּוֹן מִבִּיטִים אֶל שְׁעוֹנָם שֶׁלָּהֶם. לְפַעְמִים הֵם הָיוּ מְגִלִּים כִּי שְׁעוֹנָם לֹא מְכוּן וְהָיוּ מְכוֹנִים אוֹתוֹ בְּהִתְאֵם.

בְּדֶרֶךְ הַחֲנוּנָה

בְּרַמְזוֹ עַל-פִּי גִימְטְרִיָּה? מִדּוּעַ לֹא נֹאמַר בְּמִפְרָשׁ "וְהָ בְּרָה אֶת אֲבִרָהּ בְּכוֹ"? לְמָה לְכַתֵּב "בְּכַל" וְלְדַרְשׁ שֶׁהַכּוּנָה הִיא בְּכוֹ? כְּתִיב רַבְּנוּ מִשֵּׁה פִּינְיָשְׁטֵיין זצ"ל כִּי דְבָר גְּדוֹל אֲנַחְנוּ לּוֹמְדִים כָּאִן מִהַנְּהַגְתּוֹ שֶׁל אֲבִרָהּ אֲבִינוּ. אֲמָנָם בְּרַכּוֹ ה'

"וְאֲבִרָהּ זָמַן בָּא בִּימֵים וְהָ בְּרָה אֶת אֲבִרָהּ בְּכַל" כְּתִיב רַשִׁ"י "בְּכַל", בְּגִמְטְרִיָּה בְּכוֹ! הֵיזוֹת וְהָ בְּרַכּוֹ בְּכוֹ, עֲלִיו לְהַשִּׁיאוֹ אִשָּׁה, וְלְכֵן מִמְּשִׁיחָה אֲבִרָהּ וּמִצְוָה אֶת עֶבְדּוֹ בְּדַבָּר מְצִיאַת הַשְּׂדֵדָה. נִשְׂאֵלֶת הַשְּׂאֵלָה: לְמָה מִשְׂתַּמְשֵׁת כָּאִן הַתּוֹרָה

"אם הסבה היחידה בגללה שאלת את השאלה הזאת, היא כדי לקבל כסף עבור עצמה, לה מיד לישן! כל יום אני עובד שעות רבות וקשות כל כך ואין לי זמן להתנהגות ילדותית מסוג זה."

הילד הלה בשקט לחדרו וסגר את הדלת. האישי התישב, כועס אפילו עוד יותר על השאלה של בנו, איך הוא מעז לשאל שאלות רק בשביל לקבל קצת כסף? אחרי זמן מה, האב נרגע. הוא חשב שאולי היה קצת קשוח מדי עם בנו. ואולי יש משהו שהוא באמת צריכה לקנות עם עשרים השקלים האלה. האמת היא, שהוא לא מבקש כסף לעתים קרובות.

האישי נגש אל החדר של בנו, ופתח את הדלת: "אתה ישן, בן?" הוא שאל. "לא אבא, אני ער" השיב הבן. "חשבת שאולי כעסתי עליה יותר מדי". אמר האב, "היה לי יום ארוך והוצאתי את כל הכעס שלי עליה, הנה לה עשרים שקלים". הבן הקטן התישב במטה וחיך. "תודה, אבא!" הוא קרא. אז הושיט את ידו אל מתחת לפריט והוציא משם מספר שטרות מקמטים. "עכשו יש לי מאה שקלים!" הוא הגיש אותם לאביו. "האם אני יכול לקנות שעה מזמנה? בבקשה אבא, בוא מחר מקדם הביתה, אני רוצה ללמד אתה לקראת מבחן בתורה, ואחר כך לאכל יחד אתה ארוחת ערב!"...

ככל, בתים ואהלים, אוצרות כסף וזהב, מקנה צאן ובקר, גמלים וחמורים, עבדים ושפחות – אה בעיני אברהם זה שהוא משפיע "כפל" אין הפונה לרכוש חמרי, אלא "בן" בנו יצחק הוא כל עולמו, הוא הכל עבור אביו. מה יש לו בעולם? בן! זה חשוב יותר מכל חיי עולם הזה. אנשים שקועים בחייהם העסקיים והפיננסיים. ישנם כאלה אשר שעות וימים מתמסרים לעבודה, נהנים מחיי עולם הזה ומנעמיו, ושוכחים את העקר: את ילדיהם היקרים! הרי אדם עובד בכדי להתפרנס. ומדוע זקוק לפרנסה? כדי לנהל את ביתו כראוי. ובעבור מה יש לנו בית ורכוש? בשביל ילדינו! אה מצוי שרדיפת הממון משכיחה את המטרה ואת היעד העקריים – ילדינו!

אב אחד חזר הביתה מהעבודה בשעה מאחרת, עיף ומרגז, ומצא את בנו הילד מחכה לו בפתח הבית. בנו שאל אותו: "אבא, אפשר לשאל אותה שאלה?" "בטח, מה הענין?" ענה האבא. "אבא, כמה כסף אתה מרויח בשעה?" שאל הבן. "זה לא ענין לילדים, מדוע בכלל אתה שואל שאלה כזאת?" השיב האב בכעס. "אני פשוט רוצה לדעת. בבקשה ענה לי. כמה כסף אתה מרויח בשעה?" המשיך הבן. האב ענה בקצרה רוח: "אם ממש חשוב לה לדעת, אז אני מרויח מאה שקלים בשעה". "אה" אמר הבן הקטן "אבא, אתה יכול בבקשה להלוות לי עשרים שקלים?" האב כעס:

ורחמים. מצאנו כבר פי כולל בן יפונה שפה שיח במקום קדוש זה על שלא יתפס וימשה אחר עצת המרגלים.

לפנינו ספור מיוחד על תפלה שהצילה את התורה

אחד המקומות המקדשים ביותר בעם ישראל הוא "מערת המכפלה", קברי אבותינו ואמותינו בתברון, עיר האבות. במשה הדורות עלו יהודים להתפלל במקום, להושע בדבר ישועה

הקדושה!

פעם אחת ראה רבנו ישראל בעל שם-טוב, כי נגזרה גזרה נוראה על ישראל - שתכלה מהם, חס ושלום, התורה שבעל-פה. הגזרה השמימית קבלה גם בטוי גשמי. הצוררים ביחד עם המשפילים הביאו 'הוכחות' שהגמרא 'ממעטת' בערכם של הגויים ועל כן דנו את התלמוד לשרפה ה' ירחם. שלח הבעל שם טוב הקדוש אגרת דחופה לגיסו רבי גרשון מקיטוב, אשר עלה לארץ ישראל והתגורר בירושלים. הוא בקש מגיסו: "מהר, קום ועלה חברונה. הכנס אל מערת המכפלה, תתפלל שם ותאמר אל האבות הקדושים: "אבות העולם, כלל ישראל מודיע לכם שהוא עכשו בצרה גדולה! רוצים לשלל ממנו את התורה שבעל-פה, על כן בקשו רחמים".

נסע ר' גרשון לחברון ובקש להכנס למערת המכפלה. אלא שהכניסה ליהודים אסורה היתה בימים ההם. הערבים שלטו במקום ולא נתנו לו להכנס. הישמעאלי ששמר על המקום התייצב מול רבי גרשון להכותו נפש, אולם רבי גרשון לא נבהל. הוא ידע שהוא שליח של כלל ישראל. נתן לו רבי גרשון מטבע זהב וברח משם. כה עשה רבי גרשון גם ביום השני - נתן מטבע וברח. וכה גם ביום השלישי. וביום הרביעי, אחרי שנתן את המטבע, בקש בבכי ובתחנונים מן הישמעאלי שיתן לו להכנס למערת המכפלה ונתן לידו שוב, מטבע זהב. התמלא הישמעאלי רחמים עליו ונתן לו רשות, וגם עמד והראה לו את הדרך לפנים המערה.

אמר לו השומר: "הזדרזו ואל תתעכב שם הרבה, כי בעוד שעה מתחלף המשמר". נכנס ר' גרשון פנימה, ואמר לפני קברי האבות מה שצוה עליו גיסו הבעש"ט, והוסיף להתפלל על צרות הכלל. והנה, בחוץ בינתיים החליפו את המשמר ובדיוק

הגיע השר הישמעאלי הממנה, ומה הם רואים? איש יהודי בחצר מערת המכפלה. תפשו אותו והטילוהו לבית הסהר לחרץ משפטו באיזו מיתה להמיתו.

ויהי ביום החמישי, ולבעל ה'אור החיים' הקדוש היו געגועים עזים לרבי גרשון, שהיה רגיל ללמד אתו בישיבת המקבלים. הוא בקש לחפשו בכל ירושלים, אבל רבי גרשון לא נמצא. לפתע הגיעה השמועה שיהודי אחד נתפס במערת המכפלה. מיד ידע רבנו האור החיים הקדוש שזהו רבי גרשון מקיטוב. ויבה מרה ומאן להתנחם. כל הלילה הניח ראשו בין ברקיו ויצעק: "הוי אחי. הוי אחי!"

ביום הששי בבקר, יצאה הפקדה להעניש את ר' גרשון בענש מות. מששמע זאת הרב "אור החיים", הלך בכל העיר וזעק וזעקה גדולה ומרה. ויהי כאשר כלה להתפלל כבר היה ערב שבת בין השמשות. בבית מדרשו של רבי חיים בן עטר, האור החיים הקדוש, מכניסים את השבת, ובאותו רגע ממש פתח רבי גרשון את הדלת, ואמר בשמחה: "שבת שלום!" מרב שמחה ושושן נעתקו המלים מפי כל וכמעט פרחו נשמתו של בעל 'אור החיים'. אז גם ידעו כי בטלה הגזרה הנוראה.

בכח האבות הקדושים לשבר ולבטל כל גזרה קשה. מי שיודע להתפלל אצל האבות, מי שיודע למה יכולים לזכות שם, בודאי יש לו 'רוח אחרת' כמו שנאמר על כלב בן יפנה.

ספר 'הזהר', פולל פרקים רבים על מערת המכפלה, בהם מוכח כי מערת המכפלה היא פתח גן עדן, דרכה עולות הנשמות והתפללות, ממנה בוקע אור רוחני מיוחד, ובה נושבת רוח מגן עדן.

בְּדֶרֶךְ הַחִידָה:

ענו על לפחות אחת מהשאלות הבאות:

- מִיָּנִין שְׂפָל אֲנָשִׁי הָעִיר הַנִּיחוּ מְלֵאכֶתֶם וּבָאוּ לְלוֹיָהּ שֶׁל שָׂרָה אֲמֵנוּ?
- כִּמָּה פְּעָמִים מְזַכֵּר הַשֵּׁם "אֱלִיעֶזֶר" בְּפָרְשֵׁתֵנוּ, בְּסִפּוּר הַבָּאֵת כִּלָּה לְיִצְחָק?
- מֵאִיזָה פְּסוּק בְּפָרְשֵׁתֵנוּ דוֹרְשִׁים כִּי "יִצְחָק אֲבִינוּ תִקַּן תְּפִלַּת מִנְחָה"?

שְׁלַחוּ לָנוּ לְמֵייל: zaida@kerenh.org.il אוּ לַפֶּקֶס 03-8004455
וְמִי שֶׁפָּתַר אֶת הַחִידוֹת – נִפְרָסֵם אֶת הַשֵּׁם שְׁלוֹ עִם הַפְּתָרוֹן בְּעֶלּוֹן הַבָּא.

תשובות לפרשת ויירא

- מדוע נענשה אשת-לוט דוקא במלח?
כי עיניה היו צרות באורחים ולא רצתה להביא לפניהם מלח.
- מדוע הרחיקה שרה אמנו את ישמעאל מבית אברהם?
מחשש שיקלל את יצחק במעשיו הרעים
- אצל צדיקים מצאנו 'קפיצת הדרך'. מדוע ארכה הדרך לאברהם אבינו ג' ימים בדרךפו ל'עקדה'?
שלא יאמרו שהקב"ה טרף את דעתו פתאם, אלא השתקה ג' ימים ובכל זאת קיים צווי ה'.

הפותרים: מש' רוזמריין | שלמה ש. | אביגדור ה. | מוישי ה. | טליה פ. | אילה ד. | שושי ל.

מעונינים להנציח את העלון הבא לזכות יקירכם?
צרו איתנו קשר במייל: zaida@kerenh.org.il

רוצים את העלון אצלכם?
שלחו בקשה לדוא"ל zaida@kerenh.org.il ונשלח אליכם!

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-1: 339991 קרן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ר 5-804-659-95
התרומות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46 כמ"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נדרים פלוס" ברחבי הארץ